

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3224/2018. (VII. 2.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Stumpf István* alkotmánybíró párhuzamos indokolásával – meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Bfv.II.601/2017/6. számú végzése és a Szegedi Ítélőtábla Bf.I.237/2015/12. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, melyben a Kúria 2017. október 25-én meghozott Bfv.II.601/2017/6. számú végzése és a Szegedi Ítélőtábla 2015. szeptember 23-án meghozott Bf.I.237/2015/12. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. Álláspontja szerint a támadott ítéletek ellentétesek az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseivel.
- [2] 1.1. Az indítványozót az elsőfokú bíróság adócsalás bűntettében bűnösnek mondta ki. A másodfokú bíróság az ítéletet megváltoztatta a minősítés tekintetében. A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. Az indítványozó álláspontja szerint sérült az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való joga, mivel a jogerős ítéletet hozó tanács tagjaként olyan bíró vett részt, aki korábban az előzetes letartóztatásával kapcsolatos eljárásban eljárta. Az indítványozó hivatkozik az Alkotmánybíróság 34/2013. (XI. 22.) AB határozatában, illetve 21/2016. (XI. 30.) AB határozatában foglaltakra, mely döntésekben foglaltakat a Kúria nem vette figyelembe, így sérült az indítványozó Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való joga is.
- [3] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban jár el az ügyben. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadásáról dönt, melynek során az eljáró tanács vizsgálja, hogy az indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz befogadhatóságára vonatkozó törvényi – formai és tartalmi – feltételeknek, különösen a 27. § szerinti érintettség, a jogorvoslat kimerítése, valamint a 29–31. § szerinti követelményeknek.
- [4] Az Abtv. 27. §-a alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [5] Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {például: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]; illetve 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}. Jelen indítvány ugyanakkor nem vet fel sem bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, sem alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést.
- [6] A 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, illetve a 21/2016. (XI. 30.) AB határozat már értelmezte az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jogból fakadó követelményeket az ítélező tanácsok összetételére vonatkozóan. E két döntést egészítette ki a 25/2017. (X. 17.) AB határozat a büntető eljárásról szóló törvény időközbeni módosítása és annak eredményeként az alkotmányos követelmény alkalmazhatósága vonatkozásában. E tekintetben az indítvány új, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem vet fel.

- [7] Az, hogy ezen határozatokban megfogalmazott követelmények mennyiben érvényesültek a konkrét ügyben, szintén nem vet fel sem új, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, sem pedig bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet. Az Alkotmánybíróság a 25/2017. (X. 17.) AB határozatban kimondta, hogy a 21/2016. (XI. 30.) AB határozatával az ügyek sokféleségét és a jogbiztonságot mérlegelve nem rendelte el a lezárt ügyek felülvizsgálatát, a határozat meghozatalakor jogerősen befejezett ügyek tekintetében e döntés nem hozott létre új jogorvoslati okot, és az alkotmányjogi panasz benyújtására rendelkezésre álló lejárt határidőket sem élesztette fel. Azt is ki kell emelni ugyanakkor, hogy az abban meghatározott alkotmányos követelmény köti az eljáró bíróságokat. Az alkotmányos követelmény figyelembe vételének elmulasztását az Alkotmánybíróság utólag, megfelelő alkotmányjogi panasz alapján, esetről esetre állapítja meg [Indokolás [32]–[34]]. E döntést követően semmisített meg az Alkotmánybíróság a 3354/2017. (XII. 22.) AB határozatával egy olyan ítéletet, melynek meghozatalában kizárt bírók jártak el.
- [8] Az Alkotmánybíróság a 3355/2017. (XII. 22.) AB határozatában olyan ügyet vizsgált, ahol a másodfokú tanács tagját érintette kizárás. E döntésében – figyelemmel a 34/2013. (XI. 22.) AB határozatban foglaltakra is – annak tulajdonított kiemelkedő jelentőséget, hogy sor került azon döntés revíziójára, amelynek meghozatalában kizárással érintett bíró vett részt, az eljáró tanács egyetlen tagját sem érintette a vizsgált kizárási szabály, illetve az akkori bírói gyakorlat szerint nem minősült kizártnak az első fokon eljáró bíró. Minderre együttesen figyelemmel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a büntetőügyben hozott bírói döntéseket az alkotmányjogi panaszokban felhívott alaptörvény-ellenesség nem befolyásolhatta érdemben, a tisztességes eljárás helyrehozhatatlan sérelme a büntető ügyben nem volt megállapítható (Indokolás [11]). E megállapítások jelen ügyben is alkalmazandóak, a támadott jogerős döntést a Kúria két alkalommal is felülvizsgálta, egyszer az indítványozó jogi képviselője, majd pedig az indítványozó felülvizsgálati kérelme nyomán, az ezen ügyekben eljáró bírók vonatkozásában nem merült fel kizárási ok és a jogerős döntés meghozatalakor irányadó bírói gyakorlat szerint az eljáró bírók kizártsága sem merült fel. Mindezeket összességében figyelembe véve az alkotmányjogi panasz befogadására az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes tárgyaláshoz való joggal összefüggésben nem volt lehetőség.
- [9] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való jog a kúriai eljárások vonatkozásában nem hívható fel, az Alkotmánybíróság töretlen gyakorlata szerint ugyanis a jogorvoslathoz való jog a rendes jogorvoslatokra vonatkozik, a felülvizsgálat – mint rendkívüli jogorvoslat – az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt rendelkezéssel nem hozható összefüggésbe [pl. 3120/2012. (VII. 26.) AB határozat, Indokolás [21]–[23]].
- [10] Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2018. június 11.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Stumpf István alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [11] Az indítvány visszautasításával egyetértek, de a többségi végzéshez képest eltérő indokkal.
- [12] A végzés az indítvány vizsgálatánál a 34/2013. (XI. 22.) AB határozatból, illetve a 21/2016. (XI. 30.) AB határozatból indul ki, amelyek alkotmányos követelményként állapítottak meg egy – a törvényből korábban hiányzó – kizárási okot, ti. hogy a büntetőügy további elintézésében ne vegyen részt olyan bíró, aki az eljárás bármely korábbi szakaszában, így akár a nyomozás során bíróként járt el.
- [13] A végzés ezzel összefüggésben hivatkozik továbbá a 25/2017. (X. 17.) AB határozatra, amely hangsúlyozza, hogy „az alkotmányos követelmény figyelmen kívül hagyásának jogkövetkezménye az említett kényszerítő körülményen alapuló egészen kivételes esetektől eltekintve – ha az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében

biztosított tisztességes bírósági eljáráshoz való jog megsértésére hivatkozó alkotmányjogi panasz megfelel az Abtv. előírásainak és megalapozottnak bizonyul – csak az érintett bírósági döntés megsemmisítése lehet”. Ehhez a megállapításhoz képest megengedőbb megközelítést alkalmaz a végzés által szintén hivatkozott 3355/2017. (XII. 22.) AB határozat. Ennek a megállapításai a végzés szerint „a jelen ügyben is alkalmazandóak”, ám a többségi indokolás nem fejt ki – számomra – kellő részletességgel, hogy a jelenlegi ügyek mennyiben tekinthetők analógnak az utóbbival, s hogy az alkotmányos követelmény teljesítésének ellenőrzése pontosan miért ne jelenthetne a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet.

- [14] A visszautasítást mindazonáltal el tudom fogadni, mert a korábbi döntésekben foglalt alkotmányos követelmények megállapításával eleve nem értettem egyet, ezért nem tartom szükségesnek azoknak a jelen ügyre történő alkalmazását, következésképpen az érintett bírói döntésekről az ezek alapján történő érdemi állásfoglalást sem.

Budapest, 2018. június 11.

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/199/2018.

• • •